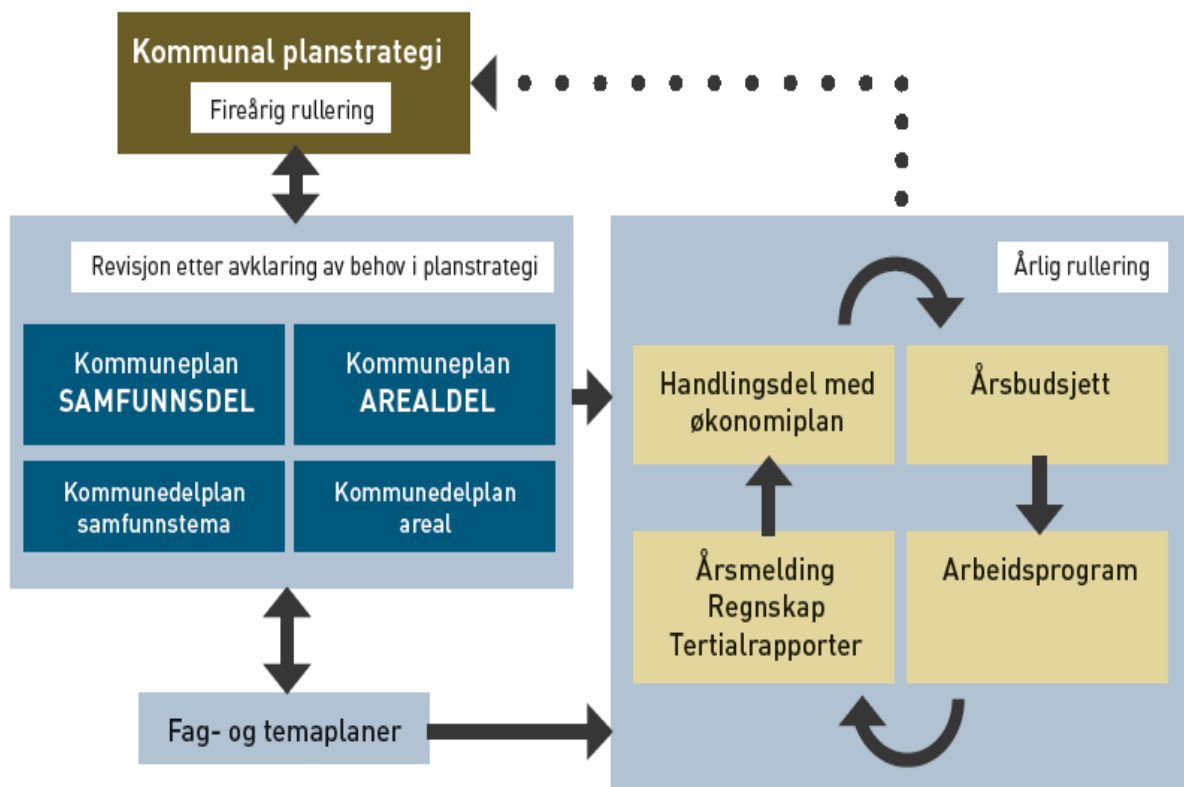

KOMMUNAL PLANSTRATEGI FOR TRÆNA KOMMUNE 2016 – 2020

Utfordringer, muligheter og prioriterte planoppgaver for perioden 2016 – 2020

INNHOLDSFORTEGNELSE

FORMÅL OG BAKGRUNN	3
<u>Overordnede føringer</u>	3
<u>Regionale føringer / planer</u>	3
<u>Kommunens plansystem og øvrig planlegging</u>	3
<u>Planressurser / konsekvenser</u>	4
<u>Arbeidsinndeling i det kommunale plansystemet</u>	4
DEMOGRAFI OG BEFOLKNINGSPROGNOSER	5
LEVEKÅR OG LEVEVANER	6
NÆRINGSLIV OG SYSSELSETTING	7
UTDANNING	7
MILJØ OG BÆREKRAFTIG UTVIKLING	8
KULTUR	9
SAMFERDSEL	10
PRIORITERING AV PLANOPPGAVER FOR PERIODEN 2016 – 2020 (SKJEMA)	11

FORMÅL OG BAKGRUNN

Kommunal planstrategi er et verktøy i plan- og bygningsloven (PBL § 10-1 Kommunal planstrategi). Formålet er å klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen. Strategien skal være utarbeidet og vedtatt senest ett år etter at kommunestyret er konstituert. Kommunal planstrategi erstatter det obligatoriske kravet til rullering av kommuneplanen som lå tidligere i plan- og bygningslov (PBL 1985).

Planstrategien setter et sterkt fokus på at planleggingen skal være behovsstyrt og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig. Dette er også nedfelt i plan- og bygningsloven § 3-1 tredje ledd om oppgaver og hensyn i planlegging etter loven.

Gjennom vedtaket av den kommunale planstrategien skal det nye kommunestyret ta stilling til om kommuneplanen helt eller delvis skal revideres. Planstrategien er også et egnet verktøy for å vurdere kommunens plansystem, planressurser og samlede planbehov i kommunestyreperioden knyttet til kommunedelplaner, tema og sektor-/fagplaner.

Den kommunale planstrategien er ikke en plan, den er følgelig ikke en arena for å vedta mål og strategier, men å drøfte utviklingstrekk i kommunen som samfunn og organisasjon som grunnlag for å vurdere planbehovet i kommunestyreperioden. Planstrategien er retningsgivende for kommunens planlegging og har ingen direkte rettsvirkning for kommunens innbyggere. Det kan ikke fremmes innsigelser mot kommunal planstrategi.

Overordnede føringer

Etter at plandelen i plan- og bygningsloven trådte i kraft 1. juli 2009 kom også Nasjonale forventninger til regional (fylkeskommunene) og kommunal planlegging. Det siste nasjonale forventningsdokumentet ble vedtatt ved kongelig resolusjon 12. juni 2015. Hovedtemaene i det statlige forventningsdokumentet er:

- Gode og effektive planprosesser
- Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling
- Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder.

Regionale føringer / planer

Den regionale planstrategien for Nordland 2016 – 2020 har vært på høring vinteren 2015-16, dette dokumentet ble av Træna formannskap tatt til etterretning i F-sak 5/16. Det regionale nivået i Nordland har fokusert på nåsituasjonen og viktige regionale utviklingstrekk. Flere av disse plantemaene vil direkte og indirekte påvirke vår planlegging.

Kommunens plansystem og øvrig planlegging

Det har vært og er fortsatt et behov for å se på kommunens samlede plansystem for å gjøre forenklinger og forbedringer i dette. Det er derfor lagt opp til et plansystem som er skissert under overskriften «prioritering av planoppgaver for perioden 2016 – 2020».

Flere av Træna kommunes planer er for lenge siden «gått ut på dato», de er ikke lenger et styringsinstrument for helhetlig planlegging og ønsket utvikling. Det legges derfor opp til at noen planer utgår, mens de fleste av våre Kommunedelplaner planlegges innlemmet i samfunnsdelen. Ved å legge kommunedelplanene inn i samfunnsdelen vil Plan og bygningslovens krav til planprosesser være oppfylt, da samfunnsdelen skal gi overordnede mål for sektorenes planlegging og retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres.

Det er via planstrategien kommunestyret vedtar om kommuneplanen med samfunnsdel og arealdel skal revideres helt eller delvis, eller videreføres som den er. Det har lenge vært ønskelig å få på plass en oppdatert kommuneplan og formannskapet vedtok allerede i mai 2014 (F-sak 27/14) oppstart av arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel.

Planressurser / konsekvenser

Arbeidet med Træna kommunes planstrategi følges administrativt opp av rådmannen og hans ledergruppe. Det er ikke avsatt egne midler i driftsbudsjettet knyttet til utarbeidelse og offentlig ettersyn av planer. Træna kommune har søkt og mottatt kr 450 000 i skjønnsmidler fra fylkesmannen til utarbeidelse av kommuneplan / havneplan og beredskap.

Kostnader til de ulike planene varierer ut fra utredningsbehov, tema, omfang og prosess. Med skjønnsmidler fra fylkesmannen er det mulig å få på plass kommuneplanens samfunnsdel og revidere havneplanen og gjennomføre en ROS-analyse på beredskapsområdet, slik fylkesmannen har pålagt kommunen, etter sitt tilsyn i 2015.

Det er lagt opp til å utarbeide kommuneplanens arealdel i 2017, men med oppstart allerede høsten 2016. Her er det behov for ekstern konsulent med den kompetanse dette krever og det må da settes av /søkes midler for å gjennomføre dette arbeidet.

Administrasjonen har lite ressurser til overs ut over daglig drift, det er derfor kun lagt opp til revidering /ny utarbeidelse av noen av våre tema/fagplaner.

Arbeidsinndeling i det kommunale plansystemet

Kommuneplan

- «Visjoner og satsningsområder»
- Plan- og bygningsloven (PBL) § 11
- Visjon
- Satsningsområder
- Hovedtrekk i arealbruk

Kommunedelplan

- «Eventuell utdyping av kommuneplanen»
- PBL § 11 (Kommunedelplaner må behandles med de samme prosessreglene som kommuneplanen)
- Samfunnstema

- Areal- for en del av kommunen
- Kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende årene eller mer. Handlingsdelen skal revideres årlig (PBL § 11-2)
- Handlingsdelen i kommuneplaner bør legges inn i kommunens samlede handlingsdel med økonomiplan. *Det er her de reelle økonomiske prioriteringene gjøres.*

Fag- og temaplaner

- «Konkretisering»
- Hovedmål og delmål for område / tema
- Forslag til tiltak
- Disse planene utgjør et stort planvolum i kommunen. Eksempler på slike planer er:
 - Havneplan
 - Boligpolitisk handlingsplan
 - Bosetting av flyktninger

Noen fag- og temaplaner er lovpålagte, andre velger kommunene å lage selv. Ikke alle trenger politisk behandling.

Handlingsdel med økonomiplan

- «Prioriteringer og tildeling av ressurser»
- PBL § 11 og KommuneLOVEN (KL) § 44
- Oppfølging av satsningsområder i samfunnsdelen
- Sortering og prioritering av tiltak fra fag- og temaplaner og eventuelle komunedelplaner
- Fordeling av driftsbudsjett og investering i fireårsperioden

Virksomhetsplaner (hos oss sektorplaner)

Vedtatt administrativt og er nært knyttet opp til årsbudsjettet

DEMOGRAFI OG BEFOLKNINGSPROGNOSER

Dette kapittelet handler om Træna kommunes befolkningssammensetning, tilflytting, flytting og alderssammensetning.

Utfordringer og muligheter

Trænas befolkning har fra 2006 til i dag variert fra 450 til like under 500 innbyggere. Det er kun i 2013 at dette tallet var over 500 (506).

I 2016 oppgir SSB at 102 personer av Trænas 486 (pr 01.01.2016) innbyggere er innvandrere.

Det har i lang tid vært arbeidskraftinnvandring i tilknytning til fiskerinæring. I begynnelsen på 1990 kom flesteparten fra Sverige. Dette har endret seg og nå ser vi at i de senere årene har arbeidskraftinnvandrerne kommet fra Polen og Litauen. I helse- og omsorgssektoren har det også kommet arbeidsinnvandrere fra Filippinene.

Træna har en befolkning som følger nasjonale sammensetninger i alder og kjønnsfordeling. Gjennomsnittsalderen er pr 1. januar 2016, 40 år.

Utfordringen blir å opprettholde innbyggertallet og integrere arbeidsinnvandrere fra andre land, samt øke innbyggertallet på Selvær. Dette kan blant annet gjøres ved at vi tenker strategier for å få de som kommer tilflyttende til å bli.

Prioriterte planoppgaver

- Innarbeide strategier i samfunnsdelen på opprettholdelse og økning av innbyggertallet i kommunen.

LEVEKÅR OG LEVEVANER

Kapittelet levekår og levevaner handler om utfordringer og muligheter knyttet til helsefremmende arbeid.

Utfordringer og muligheter

En utfordring vi har i Træna er å få kunnskap om befolkningen – Træna har for liten befolkning til at tall kan anonymiseres og derfor er de ikke tilgjengelige i offentlige statistikker. Det er derfor i hovedsak benyttet tall fra Nordland, da vi vurderer at vår befolkning ikke skiller seg nevneverdig fra resten av fylket.

En mulighet vi ser er at en helsesøster ville kunne gitt svar på mange av våre spørsmål når det gjelder helsetilstanden til barn og unge i Træna. Det har over en tid vært forsøkt å få ansatt en helsesøster i halv stilling, noe vi ikke har lyktes med. Det har også vært forsøkt å ansette en sykepleier i halv stilling kombinert med arbeid på TAS. Dette har vanskelig latt seg gjennomføre, i kombinasjon med turnusarbeid. Det bør vurderes muligheten for å legge flere arbeidsoppgaver/funksjoner til en slik stilling og ansette en person på full tid som helsesøster.

Nordland fylkeskommune gjennomførte våren 2013 en undersøkelse i alle de 16 videregående skolen i Nordland (Ungdata). Dette er en undersøkelse som også kan brukes i Træna kommunes helsefremmende arbeid rettet mot ungdom. For å kunne utnytte disse tallene er det viktig at de ses i sammenheng med lokal kunnskap.

Det har over tid vært arbeidet med å få utarbeidet en folkehelseplan i vår kommune. Denne planen møter også flere av de ovenfor nevnte utfordringer. Det har derfor vært vanskelig å nå den del av befolkningen som har de største helseutfordringene. Administrasjonen mener at en helsesøster sammen med informasjon fra vår lege kunne gitt nødvendig kunnskap for å arbeide mer tverrsektorielt med tema folkehelse.

Prioriterte planoppgaver

- Innarbeide strategier på folkehelsearbeidet i samfunnsplanen.
- Innarbeide strategier på fysisk aktivitet og naturopplevelser i samfunnsplanen

- Innarbeide strategier på rusmiddelområdet i samfunnsdelen
- Tverrsektoriell oppvekstplan som ivaretar alle barn fra fødselen av og i overgangen til «voksenlivet».

NÆRINGS LIV OG SYSSELSETTING

Kapitlet næringsliv og sysselsetting handler om fiskeri og havbruk, landbruk, næringsvirksomhet, sysselsetting, lønnsomhet og verdiskapning, opplevelsesnæring og varehandel, hotell og restaurantvirksomhet.

Utfordringer og muligheter

Vi ser at vi har et ensrettet næringsliv, som av den grunn er følsomt for konjunktorendringer. Fiskeflåten med lokale fiskere har gått ned og utfordringer er å rekruttere fra nye generasjoner. Vi ser muligheter for utvidet næringsaktivitet innen sjømat og havbruk. Det kan innebære foredling av fisk eller utvikling av nye produkter ved bruk av for eksempel tang og tare. Et nystartet selskap, Træna Fisker AS, har som målsetning å øke antallet fiskere.

Reiselivsnæringen i regionen øker, Træna framstår som en attraktiv destinasjon, men det er lokalt begrensninger i forhold til overnattingsplasser for å kunne dra nytte av den økte turismen. Vi ser derfor at det er behov for en langsiktig strategi for opplevelsesnæringen i Træna. Denne bør inneholde tilrettelegging for aktører som vil satse i Træna, og hvor man ser kultur- og reiseliv i sammenheng.

Etablering av helårsarbeidsplasser er en utfordring. Muligheten her er å foreta en kompetansekartlegging og karriereveiledning for å dra nytte av kompetanse som kanskje ikke brukes året rundt.

Vi ser at vi har en økning i nyetableringer i Træna. Muligheten er å særskilt tilrettelegge for dem ved å etablere en gründerordning, feks med et team som samlet kan veilede den som vil starte opp næringsvirksomhet. En annen mulighet kan være et næringsbygg som samler flere aktører under ett tak. Vi trenger også en helhetlig formidling og profilering av Træna som kommune.

Prioriterte planoppgaver

- Innarbeide strategier i samfunnsdelen på næringsutvikling sett i sammenheng av utviklingsprosjektet vi har.

UTDANNING

Kapitlet utdanning handler om grunnskoleopplæring, videregående opplæring og minoritetsspråklige, fremmedspråklige og voksenopplæring.

Utfordringer og muligheter

Helsesøstertjeneste på skolen.

Plan for foreldresamarbeid.

Skole og barnehage må i størst mulig grad legge til rette for å være en inkluderende læringsarena.

Trænasamfunnet bør ha en bevisst holdning og felles ansvar for å stille lærlingeplasser til disposisjon. På denne måten kan vi bidra til at våre ungdommer får fullført sin kompetanse, ser muligheter i egen kommune og forhåpentligvis etablerer seg i hjemkommunen. Det er i henhold til Kunnskapsgrunnlaget fem godkjente lærebedrifter i vår kommune, andre som bør komme på banen:

- Træna Handel
- Reiselivsbransjen
- Modolv Sjøset AS
- Teknisk etat

Kommunen bør vurdere en samlet etter- og videreutdanningsplan (opplæringsplan) for sine ansatte, basert på kartlagt kompetansebehov / rekrutteringsplan.

Grunnskolen må håndtere klasser der elever ikke mestrer å nyttiggjøre seg norsk som læringsredskap.

Træna kommune vil være tjent med å tilby språkopplæring til alle som ønsker det. Det vil lette integreringen, samt bidra til bedre samarbeid og oppfølging av barn i skole- og barnehagealder.

Vi ser av Kunnskapsgrunnlaget at flere av våre innvandrere har høy utdanning, utfordringen er å utnytte potensialet som ligger i innvandrernes utdanning.

Prioriterte planoppgaver

- Tversektoriell oppvekstplan (se Kap levekår og levevaner)
- Opplæringsplan for kommunalt ansatte

MILJØ OG BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Dette kapittelet handler om bærekraftig forvaltning av miljø og naturressurser, klima og forurensning.

Utfordringer og muligheter

Ta i bruk, innarbeide og systematisere den kunnskap om vårt samfunn som er tilgjengelig fra planarbeidene som er gjort med bant annet; Klima og energi, Kystplan Helgeland, Tiltaksplan for vannområdet og Karlegging av biologisk mangfold samt Bioforsk sin tiltaksplan for Kystlynghei i Træna kommune.

Gjennomgå vår samarbeidsavtale med Lurøy kommune på området landbruk. Hva kan gjøres for å få til beiting på Sanna, slik at vi får frem vår kulturarv. På den måten gjøres den mer tilgjengelig og kan benyttes i vår satsning på flere besøkende til Træna, samt Helgeland Museum sin satsning på temaet «Tidlig bosetting» (se kapittel Kultur).

Prioriterte planoppgaver

- Helhetlig ROS-analyse for mest hensiktsmessig og systematisk planlegging
- Årlig rullering av handlingsdelen i vedtatt kommunedelplan Klima og energi

AREAL OG INFRASTRUKTUR, NATUR- OG FRILUFTSOMRÅDER

Arealforvaltning skal skje på grunnlag av helhetlige arealplaner for å fremme bærekraftig utvikling i vår kommune til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.

Utfordringer og muligheter

Gamle og utdaterte planer resulterer i lengre saksbehandlingstid og mer uforutsigbarhet.

Bredbånd pluss 4 G også til Selvær.

Verdisetting av friluftsområder.

Kommuneplanens arealdel er viktig for å komme videre med tiltak i pågående utviklingsprosjekt.

Utarbeide kommuneplanens arealdel på bakgrunn av vedtatt samfunnsdel ved hjelp av innleid ekstern ressurs. Det må avsettes/søkes midler for dette arbeidet, samt nedsette en administrativ arbeidsgruppe med politiske representanter.

Prioriterte planoppgaver

- Kommuneplanens arealdel
- Havneplan
- Innarbeide strategier på fysisk aktivitet og naturopplevelser i Kommuneplanens samfunnsdel (denne er også prioritert under temaområdet Levekår og levevaner).

KULTUR

Dette kapitlet handler om kulturhistorien vår, frivillig arbeid, dugnad, kulturskole og viktige arenaer for å skape bolyst og attraktivitet i vår kommune.

Utfordringer og muligheter

Barn og unges møte med kulturen varierer fra år til år og det er store forskjeller på hva som gjennomføres innenfor kulturskolen. Se på muligheten for et samlet årshjul for kultur i skolen, der for eksempel Trænafestivalen og skolen samarbeider om en kulturell stilling.

Manglende strategi for kulturminner og verneverdige bygninger/funn/fredete områder osv. viser et behov for å få utarbeidet en kulturminneplan.

Utfordring med "forgubbing" i festivalen og engasjement i foreninger og lag. Vurdere innføring av unge i kultur- og festivalordninger, for eksempel gjennom et kulturskoletilbud.

Vi har mange kulturpersonligheter som kommer hit på kortere eller lengre opphold, enten som besøkende eller som eiere av sommerboliger, for eksempel på Sanna. Det vil være

hensiktsmessig å gjøre kartlegging over hvilke kulturelle kompetanser vi har, som har tilhørighet på øysamfunnet, slik at vi kan utvide horisonten og bruke alle de muligheter som finner tilgjengelig blant alle Trænavenners kompetanser. Dette gir også økt mulighet til å profilere Træna som en kulturøy med mulighet til kulturelle projektdrømmer (et utvidet AIR).

Prioriterte planoppgaver

- Kulturminneplan

SAMFERDSEL

Samferdsel er den viktigste rammebetingelsen for vår eksistens på Træna, både i forhold til å bo her, i forhold til næringslivet vi har og i forhold til satsing på nye næringsområder, blant annet turisme.

Utfordringer og muligheter

Forutsigbarhet er viktig.

Arbeide administrativt og politisk opp mot stat og fylkeskommune for å få best mulig kommunikasjonstilbud for alle i alle aldre og for at vi skal kunne benytte offentlig transport.

Prioriterte planoppgaver

- Innarbeide strategier på opprettholdelse og utvikling av samferdsel i Kommuneplanens samfunnsdel.

PRIORITERING AV PLANOPPGAVER FOR PERIODEN 2016 – 2020

Oversikten nedenfor viser hvilke planer som skal prioriteres i kommunal regi i planperioden.
(Når plandokumentet er ferdig – lag disse tabellene på egne sider i planen)

Planens navn	Vedtatt År	Vedtatt eller revideres				Ikke prioritert	Plan- ansvarlig
		2016	2017	2018	2019- 2020		
Kommuneplan Samfunnsdel **)	Ny	X					Rådmannen
Kommuneplan Arealdel **)	1996		X				Rådmannen
Kystsonoplan (Regionalt samarbeid som er oppstartet)		X					Rådmannen
Planstrategi **)	2013	X			X		Rådmannen
Kommunedelplaner Kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer. Handlingsdelen skal revideres årlig (jfr. PBL § 11-2)							
Energi- og klimaplan 2010 – 2020	2010					X	Sektorleder teknisk
Helhetlig Rusmiddelpolitisk Handlingsplan 2011 – 2015	2010	Innarbeides i kommuneplanens samfunnsdel					Rådmannen
Kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelser 2009 – 2012	2008	Innarbeides i kommuneplanens samfunnsdel					Rådmannen
Folkehelseplan	NY	Innarbeides i kommuneplanens samfunnsdel					Rådmannen
Tema og sektor (fag)planer							
Lovpålagte							
Plan for helsemessig og sosial beredskap	2010					X	Sektorleder Helse og omsorg

Plan for Beredskapsledelse /krisehåndtering (Overordnet Beredskapsplan)	2011		X				Rådmannen	
Ikke lovpålagte								
Plan for omsorgsarbeid i forbindelse med ulykker / kriser	2010					X	Sektorleder Helse og omsorg	
Boligpolitisk Handlingsplan 2014 – 2018	2015					X	Rådmannen	
Den kulturelle skolesekken	2012		X				Sektorleder Undervisning	
Opplæringsplan for kommunalt ansatte			X				Rådmannen	
Plan for langsiktig kompetanseheving i skolen **)	2015					X		
Trafikksikkerhetsplan **)	NY	Strategier inn i samfunnsdelen av kommuneplanen						Rådmannen
Næringsplan revidering **)	1998	Strategier inn i samfunnsdelen av kommuneplanen						Rådmannen
Bosetting av flyktninger **)	NY	X					Rådmannen	
Havneplan revidering **)	2000		X				Sektorleder teknisk	
Veiplan for fylkeskommunale veier, vedlikeholds-plan for kommunale veier og forslag til skiltplan og gatelysplan.	2011					X	Sektorleder teknisk	
Hovedplan vann	2002			X			Sektorleder teknisk	

**) Vedtatt som et mål i Træna kommunes budsjett 2016 (og Handlingsprogram 2016-2019)

PLANER SOM UTGÅR (SKJEMA)

Oversikten nedenfor viser hvilke planer som ikke lenger er et styringsverktøy.

Må oppheves ved eget vedtak, eller når samfunnsdelen vedtas (hvis temaet er innarbeidet der).

Planens navn	Vedtatt år	Kommentarer
Handlingsplan for eldreomsorgen	1998	Sektorleder helse- og omsorg utarbeider en ny handlingsplan i løpet av 2017
Handlingsplan for psykisk helsearbeid 2005-2009	2005	Sektorleder helse- og omsorg utarbeider en ny handlingsplan i løpet av 2017
Serviceerklæringer for Pleie- og omsorgstjenesten	2005	